

Sør-Aurdal kommune
Saksframlegg

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyret	25.02.2016	007/16

ArkivsakID	JournalID	Klassering	Saksbehandler
15/1213	16/1285	103	Karin Stegarud

Høring - Forslag til nytt inntektssystem for kommunene

Vedlegg:

Dok. dato	Tittel	Dok.ID
17.02.2016	KS notat 140116	131908

Saksopplysninger:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har sendt ut høring på forslag til nytt inntektssystem med høringsfrist 1. mars 2016. Departementet har lagt opp til å presentere det nye inntektssystemet i kommuneproposisjonen for 2017 som offentliggjøres 11. mai 2016. Se høringsnotat her:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/a2d1bd7961da456c9b107253cd54c31c/horingsnotat-forslag-til-nytt-inntektssystem-for-kommunene-002.pdf>

Videre saksutredning bygger på

- Rådmannsutvalgene i Hedmark og Oppland har oppnevnt en arbeidsgruppe (med bistand fra KS økonomer) som har utarbeidet et utkast til høringsnotat fra kommunene i Innlandet (ikke vedlagt)
- Landssamanslutninga av vasskraftkommunar (LVK) sitt høringsnotat av 27. januar 2016 (ikke vedlagt)
- KS-administrasjonens notat til hovedstyret datert 14. januar 2016 (vedlegg)
- KS sentralt sine fagøkonomer - virkningstabeller for Oppland – (ikke vedlagt)
- Ks sentralt sine fagøkonomer – virkningstabeller for Valdres – (ikke vedlagt)

Notat til hovedstyret og tabeller som beregner effekter av endringsforslagene finnes her på KS sin hjemmeside: <http://www.ks.no/fagomrader/okonomi/kommuneokonomi/effekter-av-forslag-til-nytt-inntektssystem/>

Nedenfor er et utdrag KS administrasjonens sammendrag i notat til hovedstyret:

«Sammendrag og hovedproblemstillinger

Høringsforslagets forslag til nye kostnadsnøkler er hovedsakelig en ren oppdatering av de kostnadsnøklerne som gjelder i dag. KS-administrasjonen mener at forslagene til oppdateringen av kostnadsnøklerne er godt faglig fundert.

På barnehageområdet presenteres to alternativer til delkostnadsnøkkel. Anbefalingen i høringsnotatet er å videreføre kriteriene i dagens kostnadsnøkkel (Barn 2-5 år, utdanningskriteriet og barn 1 år uten kontantstøtte). Denne delkostnadsnøkkel forklares forskjeller i faktisk barnehageetterspørsel mellom kommunene bedre enn den alternative modellen, og forklaringskraften er like sterk som tidligere. I den alternative delkostnadsnøkkel er utdanningskriteriet og barn med kontantstøtte erstattet med antall heltidsansatte 20 44 år, og at barnegruppen utvides til 1-5 åringer. Den alternative modellen for barnehagenøkkel må beregnes bedre for å belyse treffsikkerheten på etterspørsel etter barnehageplasser.

Høringsforslaget presenterer også et opplegg for å skille mellom frivillige og ufrivillige smådriftsulemper, gjennom bruk av et strukturkriterium for fastsettelse av basis-tilskudd. Det måler reiseavstand for den enkelte innbygger for å møte 5 000 innbyggere (måles med utgangspunkt i grunnkretsens befolkningsmessige sentrum). Gjennomsnittet for alle kommunens innbyggere blir kommunens verdi.

Strukturkriteriet benyttes til å gradere kommunens basistilskudd. Mens alle kommuner i dag får et fullt basistilskudd, 13,2 mill. kroner i 2016, vil bruken av et strukturkriterium medføre at kommunen får mellom 0 og 13,2 mill. kroner i basistilskudd. Kommunesektorens samlede inntekter vil ikke bli berørt av dette, fordi reduksjonen i basistilskudd vil bli beholdt i det samlede inntektssystemet. Men det vil gi store omfordelingsvirkninger mellom kommunene også i forhold til kommuner som antas å være utenfor hovedmålgruppen frivillige eller ufrivillige små. Opplegget i høringsnotatet innebærer f.eks. at alle kommuner med innbyggere mellom 10 000- 20 000 taper på forslaget, mens de største kommunene kommer best ut.

Sett i lys av dette synes det å være behov for å arbeide mer med operasjonaliseringen av strukturkriteriet, der det bl.a. ses på alternative modeller. For eksempel at strukturkriteriet kun benyttes til differensiering av basistilskuddet for kommuner hvor en ønsker å skille mellom ufrivillige og frivillige kostnadsulemper, mens kommuner over denne størrelse får beregnet basistilskudd som i dag

Innenfor de regionalpolitiske tilskuddene foreslås at småkommunetilskudd, Nord-Norge-/ Namdalen tilskudd og distriktstilskudd Sør-Norge samles i to nye tilskudd; Nord-Norge-tilskudd og Sør-Norge-tilskudd. I høringsnotatet presenteres ingen forslag til satser for de nye tilskuddene, men det legges opp til at:

- *småkommunetillegget vil differensieres i forhold til kommunenes verdi på distriktsindeksen (eksisterende indeks for grad av distriktsutfordringer)*
- *det vil bli gjort justeringer i tilskuddene slik at mer enn i dag fordeles per innbygger*

Omleggingene som skisseres antas å ha størst betydning for kommunene med under 3 200 innbyggere. I dag får ikke kommuner med distriktsindeks over 47 distriktstilskudd Sør-Norge. Legges samme kriterier til grunn for småkommune-tillegget vil 22 småkommuner i Sør-Norge med distriktsindeks over 47 miste småkommunetilskuddet. Dette er ca 25 pst av kommunene i Sør-Norge som i dag har småkommunetilskudd. I Nord-Norge har alle kommuner med småkommunetilskudd distriktsindeks under 47 og vil derfor ventelig få småkommunetillegg.

*I høringsnotatet gis det en beskrivelse av dagens system for **skatt og skatteutjevning**. Det fremmes ikke konkrete forslag til endringer i dagens modell, men vises i stedet til at skatteandel og graden av skatteutjevning er noe som fastsettes hvert år i tilknytning til kommuneopplegget i statsbudsjettet. Dette er i tråd med tidligere praksis - at det er utgiftsutjevningen og de regionalpolitiske tilskuddene som behandles når inntektssystemet revideres. Skatteandel og skatteutjevning er imidlertid viktige virkemidler for omfordeling, og bør derfor følges nøye av kommunesektoren/KS ved de årlige statsbudsjettbehandlingene».*

Utgiftsutjevningen – nye kostnadsnøkler

Forslag til nye kostnadsnøkler er i all hovedsak er en ren oppdatering av gjeldende kostnadsnøkler og KS mener at disse er faglig godt fundert. Det påpekes at dette er den «faglige delen» av inntektssystemet som i liten grad skal påvirkes av politiske prioriteringer. Det er positivt at kriteriene med jevne mellomrom oppdateres og gjøres enda mer «treffsikke». Det er også positivt at vektingen mellom de ulike delkostnadsnøklerne justeres i samsvar med kommunenes ressursbruk (og dermed behov) på de ulike tjenesteområdene. Denne vektingen bør foretas årlig slik at det blir overensstemmelse med utgiftsveksten i de ulike sektorene over tid.

Det registreres at det er utarbeidet en alternativ modell for barnehagenøkkelen, men at effekter og utslag ikke er synliggjort. Dette bør departementet framskaffe da den alternative barnehagenøkkelen synes å være lettere å forklare for folk, men gir i følge analysene en svakere treffsikkerhet på etterspørsel etter barnehageplasser enn dagens modell.

Den reviderte kostnadsnøkkelen for pleie- og omsorg vekter ned kriteriet antall PU over 16 år fra 13,97 til 9,72%. Det må da forutsettes at det forhøyede innslagspunkt i ordningen for ressurskrevende brukere nedjusteres tilsvarende for at dette skal kunne aksepteres.

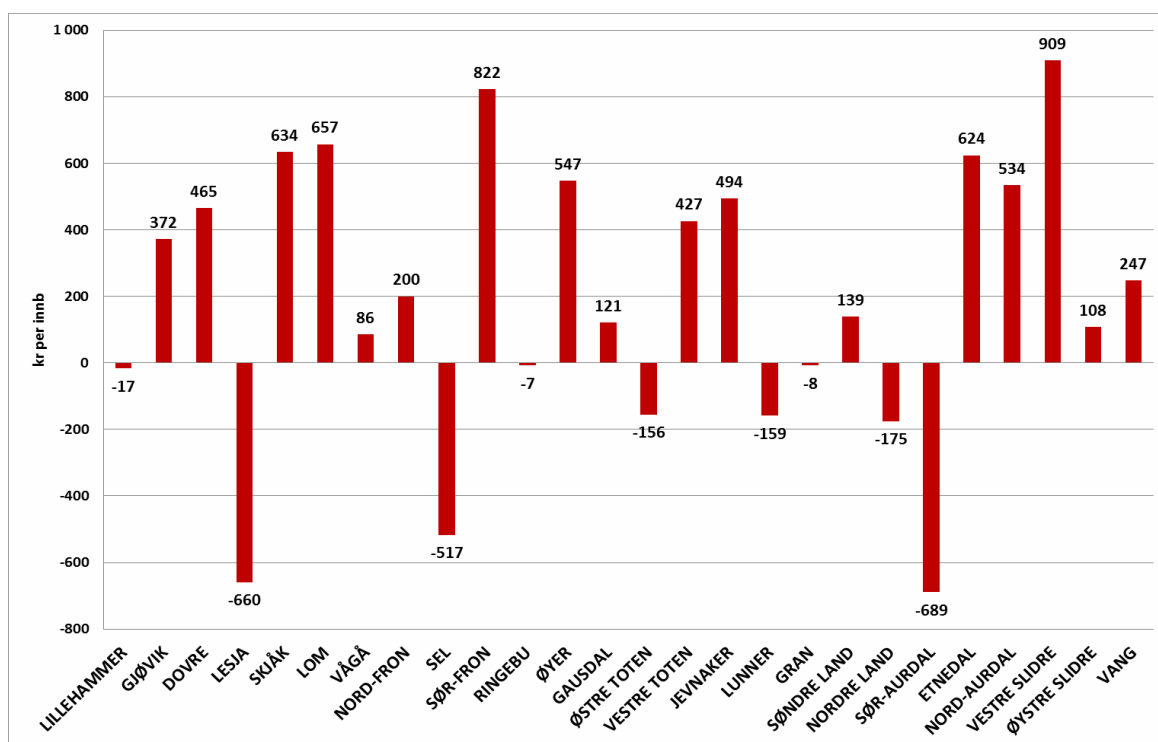
Analysene viser at de langt fleste kommunene i Oppland får positive effekter av samlet revidert kostnadsnøkkel, for Sør-Aurdals del er det motsatt.

Samlet utslag endringer i utgiftsutjevningen

Endringer i utgiftutjevningen vil for Sør-Aurdal kommune gi en reduksjon pr innbygger på kr 689,-, totalt vil det medføre en reduksjon på i størrelsesorden 2,1 mill kr.

Oppland – utslag kr per innbygger av revidert kostnadsnøkkel

(utenomstrukturkriteriet)

Sør-Aurdal taper hovedsakelig på tre områder; grunnskole, pleie- og omsorg, og administrasjon/miljø/landbruk.

Grunnskole: – sone og nabokriteriet vektes ned, mens innbyggere mellom 6-15 år vektes litt opp. Når sone- og nabokriteriet vektes ned tas det mindre hensyn til reiseavstandene i kommunen. I forhold til de objektive kriteriene i inntektssystemet blir da avstanden mellom skolene i Sør-Aurdal er en «frivillig» ulempe, ved at flere barn kunne gått på samme skole, og da blir kompensasjonen for dette mindre i det nye inntektssystemet. Sør-Aurdal er den kommunen i Oppland som får det største kuttet pr innbygger (= kr 314,-)

Pleie- og omsorg: - innbyggere 0-66 år og 80-89 vektes opp. Innbyggere 67-79 og over 90 år, samt psykisk utviklingshemmede over 16 år vektes ned. Nedvektingen av psykisk utviklingshemmede vil ventelig også berøre toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester, slik at en del av reduksjonen for PU over 16 år kompenseres gjennom denne. Samtidig blir pleie og omsorgs andel av utgiftene økt fra 33,0 til 34,8 %, og det gir en økning i basistilskuddet.

I sum får Sør-Aurdal også på dette området det største kuttet pr innbygger (=kr 990,-) i Oppland.

Administrasjon, miljø og landbruk: - andelen av utgiftene er redusert fra 9,3 til 8,3 %, og det gir en reduksjon i basistilskuddet. Samtidig er landbrukskriteriet vektet ned.

Endringene i delkostnadsnøkkelens skyldes:

	Endring	
	Kroner pr. innbygger	1000 kroner
Endringer i kriterieverdier og vektning av kriteriene	-775	-2 384
<i>Herav:</i>		
Pleie og omsorg	-990	-3 043
Grunnskole	-314	-965
Barnehage	195	600
Administrasjon, miljøvern og landbruk	-117	-361
Sosialtjeneste	375	1 153
Kommunehelsetjenester	116	358
Barnevern	-41	-125
Endringer i de ulike tjenestenes andel av samlede utgifter	86	264
<i>Herav:</i>		
Pleie og omsorg	450	1 382
Grunnskole	-139	-426
Barnehage	-70	-215
Administrasjon, miljøvern og landbruk	-211	-648
Sosialtjeneste	-20	-62
Kommunehelsetjenester	142	437
Barnevern	-67	-204
Sum endring	-689	-2 120

Frivillige og ufrivillige smådriftsulemper – nytt strukturkriterium Basistilskudd – kompensasjon for smådriftsulemper i utgiftsutjevningen.

I inntektssystemet legges det i dag til grunn at smådriftsulemper er en ufrivillig kostnad for kommunene. denne kostnaden kompenseres fullt ut gjennom utgiftsutjevningen, på lik linje med andre ufrivillige kostnadsforskjeller mellom kommunen.

Kompensasjonen for smådriftsulemper gis gjennom basis kriteriet i kostnadsnøkklene med et likt beløp per kommune. (basistillegg i 2016 = om lag kr 13,2 mill). De minste kommunene får med dette et høyere beløp pr innbygger enn de større kommunene.

I høringsnotatet skisseres en modell for hvordan kompensasjon for smådriftsulemper i utgiftsutjevningen kan graderes mellom kommunene, ut fra graden av frivillighet i smådriftsulempene.

Formålet med kriteriet er å måle reiselengde uavhengig av kommunestørrelse og kommunegrenser, til forskjell fra de tradisjonelle bosettingskriteriene som er avgrenset innad i kommunen.

Kommunens verdi på strukturkriteriet (dvs reiseavstanden) gir en indikasjon på i hvilken grad smådriftsulempene kan ses på som frivillige eller ufrivillige. Der reiseavstandene er store er smådriftsulempene i større grad ufrivillige, men det for kommuner med korte avstander kan argumenteres for at smådriftsulempene er frivillige. Strukturkriteriet kan dermed benyttes for å differensiere basiskriteriet i utgiftsutjevningen, slik at ikke alle kommuner lenger får full kompensasjon for smådriftsulemper.

Med denne metoden antas det at kommuner med gjennomsnittlig reiselengde over et visst nivå har ufrivillige kostnadsulemper, og dermed skal ha full kompensasjon for smådriftsulemper som i dag.

Kommunes verdi på basiskriteriet trappes gradvis (lineært) ned fra den øverste verdien, slik at alle kommuner får en verdi på basiskriteriet høyere enn null.

Små driftsulemper på tjenestenivå vil fortsatt bli behandlet som en ufrivillig kostnad, og vil bli kompensert fullt ut gjennom bosettingskriteriet i kostnadsnøkkelen som i dag.

Smådriftsulemper på kommunenivå er derimot av en annen karakter, og er ikke fullt ut ufrivillig, og vil derfor ikke kompenseres fullt ut.

Departementet har valgt å bruke avstand som kriterium og det er tatt utgangspunkt i alle landets grunnkretser og beregnet gjennomsnittlig reiselengde til 5000 innbyggere. har kommunen lengre reiseavstand enn en bestemt grenseverdi, får man fortsatt fullt basistilskudd. ved kortere reiseavstand trappes tilskuddet ned. Det skisseres tre mulige grenseverdier, 25,4 km, 16,5 km eller 13,3 km.

Endelig utforming av en slik modell blir presentert i kommuneproposisjonen for 2017.

Tabellen under viser effekter ved ulike grenseverdier målt i km for beregnet reiselengde til 5000 innbyggere.

Oppland strukturkriterium – netto virkning tre alternativ (1000 kroner)

Knr	Kommune	Netto virkning		
		25,4 km	16,5 km	13,3 km
501	LILLEHAMMER	2 035	-978	-2 122
502	GJØVIK	4 080	976	-136
511	DOVRE	-2 804	1 087	913
512	LESJA	1 107	816	685
513	SKJÅK	-783	889	747
514	LOM	-2 602	933	784
515	VÅGÅ	-4 727	-1 188	1 223
516	NORD-FRON	-6 068	-4 150	-2 638
517	SEL	-4 461	-1 768	284
519	SØR-FRON	-7 596	-5 401	-3 785
520	RINGEBU	-5 833	-3 229	-1 290
521	ØYER	-6 768	-4 931	-3 497
522	GAUSDAL	-5 969	-4 195	-2 766
528	ØSTRE TOTEN	-3 299	-3 791	-3 628
529	VESTRE TOTEN	-5 005	-5 707	-5 744
532	JEVNAKER	-8 255	-7 882	-7 402
533	LUNNER	-5 485	-4 655	-3 780
534	GRAN	-3 892	-4 225	-3 990
536	SØNDRE LAND	-3 971	-930	1 354
538	NORDRE LAND	-5 123	-3 121	-1 518
540	SØR-AURDAL	-394	1 226	1 030
541	ETNEDAL	-2 232	555	467
542	NORD-AURDAL	-6 131	-4 554	-3 252
543	VESTRE SLIDRE	-5 449	-1 654	725
544	ØYSTRE SLIDRE	-3 828	402	1 064
545	VANG	871	641	539
SUM OPPLAND		-92 583	-54 832	-35 734

70

Sør-Aurdal er under på alternativet med grenseverdi 25,4 km og vil få redusert basistilskudd, på de øvrige alternativene ligger Sør-Aurdal over grenseverdiene og vil få økninger i basistilskuddet

Kommunesektorens samlede inntekter vil ikke bli berørt av forslaget fordi reduksjonen i basistilskuddet vil bli beholdt i det samlede inntektssystemet, men gir omfordelings virkninger mellom kommunene. Besparelser på basistilskuddet forutsettes omfordelt med likt

beløp pr innbygger. Kommuner med lange reiseavstander vil få beholde basistilskuddet. Folkerike kommuner vil vinne på at resterende midler deles ut etter folketall.

Regionalpolitiske tilskudd

Dagens inntektssystem består av tilskudd som er regional politisk begrunnet, Distriktstilskudd Sør-Norge, Nord Norge, Namdaltilskuddet, små kommunetilskudd, veksttilskudd og storbytilskudd. I tillegg er skjønnstilskuddet delvis regionalpolitisk begrunnet.

De tre tilskuddene Nord Norge, Namdaltilskuddet, Distriktstilskudd Sør-Norge og små kommunetilskudd skal tilføre kommuner i områder med distriktsutfordringer høyere inntekter, slik at disse skal kunne ha et bedre kommunalt tjenestetilbud som et virkemiddel for å opprettholde bosetting, og drive nærings- og samfunnsutvikling.

Småkommune tilskuddet og distriktstilskuddet er foreslått erstattet av et Sør-Norge tilskudd og et Nord Norge tilskudd basert på distriktsindeks.

Småkommunetilskuddet utgjør for 2016 kr. 5.475 mill, og er kompensasjon for smådriftsulempene i utgiftsutjevningen, et ekstra tilskudd til de minste kommunene (under 3.200 innbyggere)..

I høringsnotatet presenteres ingen forslag til satser for nytt tilskudd, men det legges opp til at

- småkommunetillegget vil differensieres i forhold til kommunenes verdi på distriktsindeksen (eksisterende indeks for grad av distriktsutfordringer)
- det vil bli gjort justeringer i tilskuddene slik at mer enn i dag fordeles per innbygger

Satser for de nye tilskuddene blir først gjort kjent gjennom kommuneproposisjonen for 2017. Det blir gjort justeringer i tilskuddene slik at mer enn i dag fordeles pr innbygger

Det vise her til beregninger gjort av KS økonomer som har satt noen forutsetninger og foretatt beregninger, og disse indikerer at det ikke ligger an til «dramatiske utslag» for kommunene i Oppland.

Distriktsindeks - uttrykk for graden av distriktsutfordringer i en kommune

Ref sør Norge tilskott	Innbyggere 1.7.2016	Distriktsindeks 2014 lagt til grunn i KS
540 Sør Aurdal	3 094	25
541 Etnedal	1 402	26
542 Nord Aurdal	6 466	29
543 Vestre Slidre	2 180	25
544 Øystre Slidre	3 199	38
545 Vang	1 619	31

KS økonomer har skissert tre ulike alternativ

- a) Småkommunetilskuddet erstattes av distriktstilskudd, samme satser som dagens distriktstilskudd Sør-Norge.
- b) Som alt a, men med et eget småkommunetilskudd på inntil 1 mill kr.
- c) Som alt a, men med småkommunetillegget differensiert etter distriktsindeks

Satt inn i en tabell kan det se slik ut:

	Dagens småkommunetil	Alt A Småkommunetilskudd	Alt B Ekstra små	Alt C Ekstra
--	----------------------	--------------------------	------------------	--------------

	skudd 2016	etter distriktsindeks	kommunetillegg	småkommunetilskudd gradert etter distriktsindeks
Sør-Aurdal	5 475	5 631	5 631	6 631

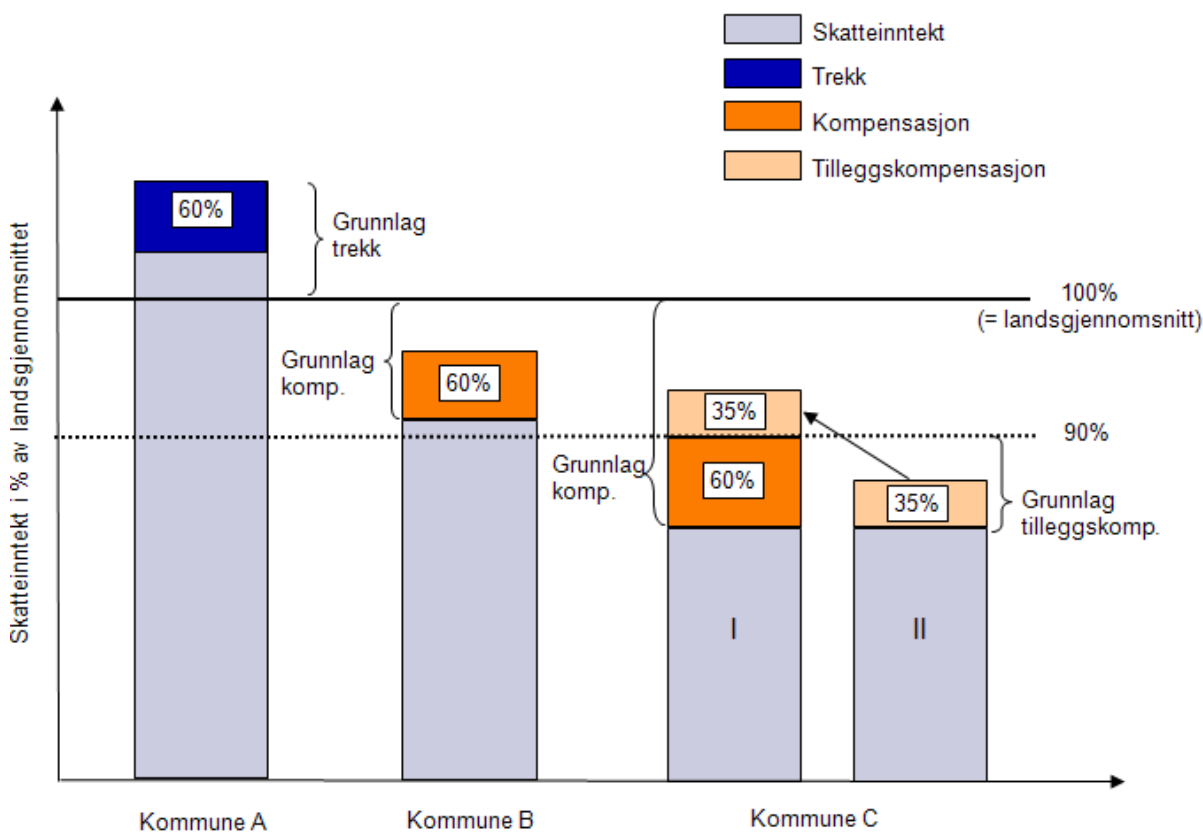
Skatt- og skatteutjevning

Skatteinntekter er en viktig inntektskilde for kommunesektoren. Skattelementene i inntektssystemet består i hovedsak av tre elementer

- fastsetting av skattens andel av de samlede inntektene
- hvilke skatter som skal tilfalle kommunene
- graden av utjevning av skatteinntektene mellom kommunene

Skatteinntektene utgjør i dag om lag 40% av kommunesektorens samlede inntekter.

Skatteutjevningen for kommunene

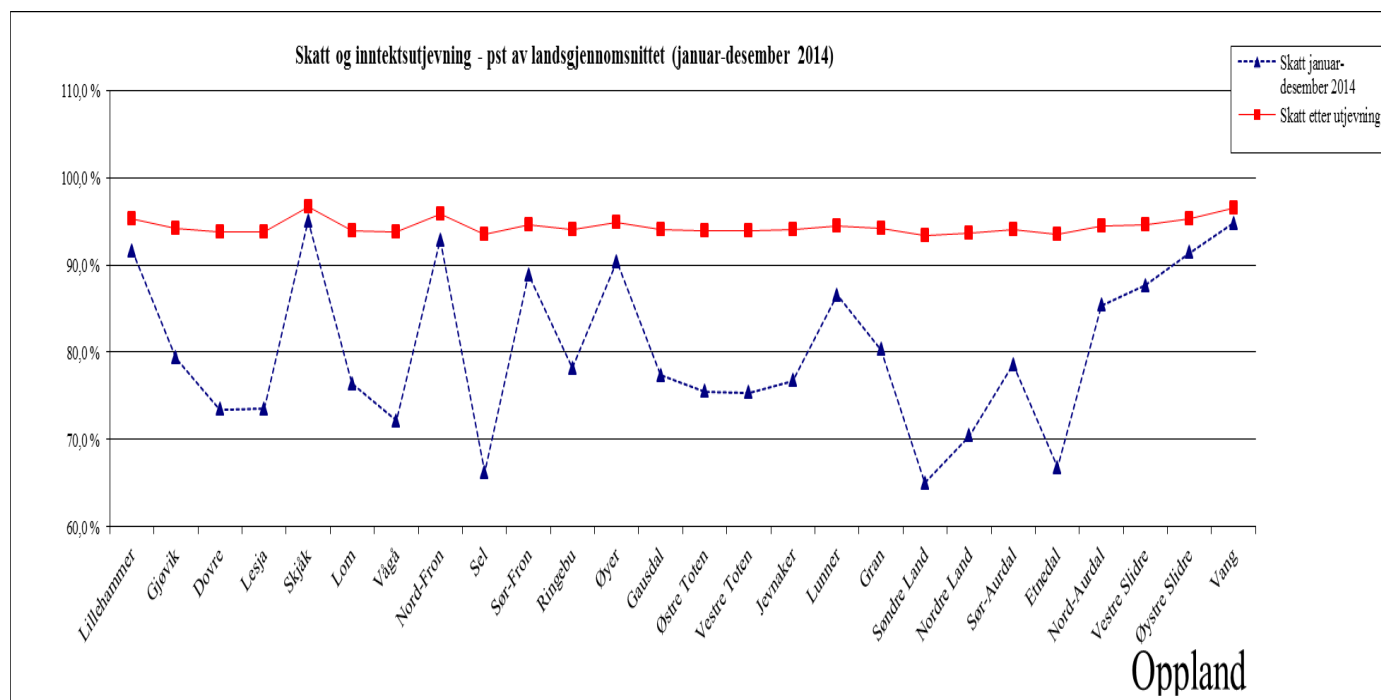
Det overordnede formålet med inntektssystemet er å utjevne ufrivillige forskjeller i utgifter og inntekter, slik at landets kommuner har mulighet til å gi et likeverdig tjenestetilbud til sine innbyggere. Ut fra et fordelingspolitisk hensyn skal inntektsutjevningen utjevne forskjeller i skatteinntekt pr innbygger. Kommuner under landsgjennomsnittet i skatteinntekter pr innbygger blir kompensert med 60 prosent av differansen mellom egen skatteinntekt og landsgjennomsnittet, tilsvarende blir kommuner med inntekter over landsgjennomsnittet trukket for 60 prosent. Videre får kommuner med under 90 prosent av landsgjennomsnittet kompensert for 35 prosent av differansen mellom egne skatteinntekter og 90 prosent av landsgjennomsnittet.

En reversering av utjevningen vil medføre at nærmere 90 prosent av landets kommuner vil få reduserte inntekter.

For Sør-Aurdal kommune er nivået på inntektsutjevningen av avgjørende betydning da kommunen er minsteinntektskommune som er avhengige av en sterk utjevning for å kunne opprettholde et likeverdig tjenestetilbud.

Sør-Aurdal lå i 2015 på 78,5% av landsgjennomsnittet, som er nest lavest i valdres. Etter inntektsutjevning (om lag 12,8 mill) ligger inntektene på 94%.

Skatt og inntektsutjevning –pst av landsgjennomsnittet Oppland

Regjeringspartiene har tidligere markert en tydelig holdning om at skatteandelen bør økes for å sikre en sterkere lokal forankring til verdiskapning og skatteinntekter. Skatteandelen har imidlertid ikke økt de siste årene.

En sterk skatteutjevning er viktig for å sikre et likeverdig og «godt nok» tjenestetilbud i alle landets kommuner.

Nivået på inntektsutjevningen i 2017 (og årene framover) presenteres ikke før i kommuneproposisjonen for 2017. Det eneste som omtales er at «ny» selskapsskatt fra 2017 skal være en del av skatteutjevningen.

Det er i høringsforslaget ikke lagt frem forslag til endringer, men vises til at skatteandel og graden av skatteutjevningen er noe som fastsettes hvert år i statsbudsjettet.

Selskapsskatt

I kommuneproposisjonen 2016 ble det varslet at fra og med 2017 vil kommunene bli tilført inntekter via en ny modell for selskapsskatt. denne modellen er basert på vekst i lokal verdiskapning. Den foreslåtte modellen tilgodeser kun kommuner med næringsvirksomhet som medfører sysselsetting, siden den er basert på vekst i lønnsgrunnlaget.

Endelig modell for selskapsskatten legges fram i kommuneproposisjonen for 2017.

Eiendomsskatten er en valgfri lokal skatteordning.

KMD påpeker i høringsnotatet at «*Det er frivillig om kommunene vil innføre eiendomsskatt, og denne blir ikke utjevnet mellom kommunene.*»

Dersom eiendomsskatten også skal tas med i inntektsutjevningen vil neppe kommunen som har eiendomsskatt pr i dag opprettholde lokal skattebelastning dersom inntekter også går til kommuner som avstår fra å pålegge sine innbyggere denne skatten.

Et av prinsippene for finansiering av kommunesektoren er hensynet til det lokale selvstyret. Dette innebærer at kommunesektoren får beholde en andel av inntekter og verdier som skapes i eget lokalsamfunn. Et annet prinsipp er at kommunene skal settes i stand til å gi likeverdige tjenester til sine innbyggere, noe som tilsier at det ikke bør være for store forskjeller i inntekter mellom kommuner. I skatteelementene i inntektssystemet tas det hensyn til begge prinsipper.

Endringer som gjør at kommunene får beholde større deler av verdiskapningen lokalt, vil ha motsatt effekt. Økning i skatteandel og redusert skatteutjevning har stort sett de samme fordelingsvirkningene: skatterike kommuner kommer ut med gevinst og skattesvake kommuner kommer ut med tap. Dette vil forsterke forskjellene mellom kommuner og lavinntektskommuner vil få dårligere muligheter til å oppfylle forventningene om likeverdige tjenester til innbyggerne.

Inndelingstilskudd

Kommuner som slår seg sammen får gjennom inndelingstilskuddet beholde basistilskudd og eventuelle regionalpolitiske tilskudd de mister som følge av sammenslåingen i 15 år uavkortet etter sammenslåingen, før tilskuddet trappes ned over 5 år. Dette er ekstraordinære tilskudd som finansieres utenfor rammetilskuddet og kun tildeles de kommuner som vedtar sammenslutning i første halvår 2016. Det er vesentlig at finansieringen av dette kommer i tillegg til rammene for sektoren.

Inndelingstilskuddet er ikke en del av høringsdokumentet, men finner det nødvendig å påpeke den relativt betydelige økonomiske effekten kommuner som vedtar sammenslåing før 1. juli 2016 vil oppnå.

KS har vært behjelpelige med å beregne anslått nivå på inndelingstilskudd for sammenslutningsalternativ i Valdres (se vedlegg).

Rådmannens forslag til vedtak:

Utgiftsutjevning - kostnadsnøkler

Sør- Aurdal kommune mener det er viktig med justering av kostnadsnøkler slik at de er i samsvar med utgiftsveksten i de ulike sektorer.

Den alternative modellen for barnehagenøkkelen må beregnes bedre for å belyse treffsikkerheten på etterspørsel etter barnehageplasser.

Den reviderte kostnadsnøkkelen for pleie- og omsorg vektet ned kriteriet antall PU over 16 år fra 13,97 til 9,72%.. Sør-Aurdal kommune forutsetter at det forhøyede innslagspunkt i ordningen for ressurskrevende brukere nedjusteres tilsvarende.

Sør-Aurdal kommune ser positivt på målsetting for et nytt strukturkriterium; å skille mellom frivillige og ufrivillige smådriftsulemper. Men stiller spørsmålsteget ved om innretningen er objektiv nok til å gi et fullstendig bilde på frivillig og ufrivillig smådriftsulemper.

Sør-Aurdal kommune mener at strukturkriteriet bør holdes utenfor kostnadsnøkkelen og at eventuelle endringer ikke bør skje gjennom revekting av kriteriene i inntektssystemet.

Regionalpolitiske tilskudd

Mange kommuner er i dag svært avhengige av de tilskuddene som gis. Høringsforslaget legger opp til at ikke innretningen på inntektssystemet er det som skal avgjøre hvorvidt kommuner skal slå seg sammen eller ikke. Dersom de regionalpolitiske tilskuddene blir lavere vil mer bli fordelt etter innbyggertall og mindre til distriktsutfordringer.

Skjønnstilskuddet bør ikke benyttes som regionalpolitiske virkemiddel, men benyttes til forhold som ikke fanges opp av kostnadsnøkkelen, og i forhold til uforutsette hendelser.

Sør-Aurdal kommune ber departementet klargjøre hvordan mulig inntektsbortfall som konsekvens av endringer i inntektssystemet skal kompenseres i en overgangsordning.

Skatt / inntektsutjevning

For å sikre likeverdige tjenester til innbyggerne i alle kommuner bør skatteandelen holdes lav og skatteinntektene utjevnes minst på nivå med dagens ordning:

- Skatteandelen bør videreføres på 40% av samlede inntekter.
- Skatteutjevningsgraden i den symmetriske delen av inntektsutjevningen bør være minst 60%.

Det bør vurderes på nytt om vedtatte modell for selskapsskatt vil gi ønsket effekt. Ulemper ved kommunal selskapsskatt er at den er konjunkturfølsom og mer uforutsigbar utover i budsjettåret, skaper skjevare inntektsfordeling mellom kommunene og det er vanskelig for kommunene å få tak i grunnlaget for selskapsskatten

Selv om Inndelingstilskuddet ikke er en del av høringsdokumentet vil Sør-Aurdal kommune understreke viktigheten av at finansieringen av dette kommer i tillegg til rammene for sektoren.

25.02.2016 Kommunestyret

Behandling:

Endringsforslag fra Ap og Sp:

Første setning i avsnitt to strykes. Setning nummer to i samme avsnitt omformuleres til:

«Sør-Aurdal kommune stiller spørsmålstegn ved om forslag til nytt strukturkriterium er objektivt nok til å gi et fullstendig bilde på frivillige og ufrivillige smådriftsulemper»

Tilleggsforslag fra Ap og Sp:

- Forslaget til nytt inntektssystem bygger i stor grad på prinsippet om å ta midler fra kommuner med lavt folketall og tilføre disse til mer folkerike kommuner. Dette er et prinsipp vi ikke kan stille oss bak!
- Regjeringen må ikke gjøre inntektssystemet for kommunene til et virkemiddel i kommunereformen for å presse fram kommunesammenslåing. Tvangssammenslåing av kommuner kan ikke godtas.
- Endringer i inntektssystemet må bygge på utredninger fra offentlige utvalg som er bredt sammensatt, og med medlemmer fra kompetente fagmiljøer. Forslagene må være gjenstand for en grundig høring, slik at faglige og samfunnsmessige konsekvenser av endringene er gjenstand for offentlig debatt, før stortinget fatter beslutninger.

Rådmannens forslag, med endringsforslag fra Ap og Sp til rådmannens forslag 2. avsnitt.
Enstemmig

Ap og Sp 3 tilleggsforslag, vedtatt mot 7 stemmer.

KS-007/16 Vedtak:

Utgiftsutjevning - kostnadsnøkler

Sør- Aurdal kommune mener det er viktig med justering av kostnadsnøkklene slik at de er i samsvar med utgiftsveksten i de ulike sektorer.

Den alternative modellen for barnehagenøkkelen må beregnes bedre for å belyse treffsikkerheten på etterspørsel etter barnehageplasser.

Den reviderte kostnadsnøkkelen for pleie- og omsorg vektet ned kriteriet antall PU over 16 år fra 13,97 til 9,72%.. Sør-Aurdal kommune forutsetter at det forhøyede innslagspunkt i ordningen for ressurskrevende brukere nedjusteres tilsvarende.

Sør-Aurdal kommune stiller spørsmålsteget ved om forslag til nytt strukturkriterium er objektivt nok til å gi et fullstendig bilde på frivillige og ufrivillige smådriftsulemper. Sør-Aurdal kommune mener at strukturkriteriet bør holdes utenfor kostnadsnøkkelen og at eventuelle endringer ikke bør skje gjennom revekting av kriteriene i inntektssystemet.

Regionalpolitiske tilskudd

Mange kommuner er i dag svært avhengige av de tilskuddene som gis. Høringsforslaget legger opp til at ikke innretningen på inntektssystemet er det som skal avgjøre hvorvidt kommuner skal slå seg sammen eller ikke. Dersom de regionalpolitiske tilskuddene blir lavere vil mer bli fordelt etter innbyggertall og mindre til distriktsutfordringer.

Skjønnstilskuddet bør ikke benyttes som regionalpolitiske virkemiddel, men benyttes til forhold som ikke fanges opp av kostnadsnøkkelen, og i forhold til uforutsette hendelser.

Sør-Aurdal kommune ber departementet klargjøre hvordan mulig inntektsbortfall som konsekvens av endringer i inntektssystemet skal kompenseres i en overgangsordning.

Skatt / inntektsutjevning

For å sikre likeverdige tjenester til innbyggerne i alle kommuner bør skatteandelen holdes lav og skatteinntektene utjevnes minst på nivå med dagens ordning:

- Skatteandelen bør videreføres på 40% av samlede inntekter.
- Skatteutjevningsgraden i den symmetriske delen av inntektsutjevningen bør være minst 60%

Det bør vurderes på nytt om vedtatte modell for selskapsskatt vil gi ønsket effekt. Ulemper ved kommunal selskapsskatt er at den er konjunkturfølsom og mer uforutsigbar utover i budsjettåret, skaper skjevare inntektsfordeling mellom kommunene og det er vanskelig for kommunene å få tak i grunnlaget for selskapsskatten

Selv om Inndelingstilskuddet ikke er en del av høringsdokumentet vil Sør-Aurdal kommune understreke viktigheten av at finansieringen av dette kommer i tillegg til rammene for sektoren.

Forslaget til nytt inntektssystem bygger i stor grad på prinsippet om å ta midler fra kommuner med lavt folketall og tilføre disse til mer folkerike kommuner. Dette er et prinsipp vi ikke kan stille oss bak!

Regjeringen må ikke gjøre inntektssystemet for kommunene til et virkemiddel i kommunereformen for å presse fram kommunesammenslåing. Tvangssammenslåing av kommuner kan ikke godtas.

Endringer i inntektssystemet må bygge på utredninger fra offentlige utvalg som er bredt sammensatt, og med medlemmer fra kompetente fagmiljøer. Forslagene må være gjenstand for en grundig høring, slik at faglige og samfunnsmessige konsekvenser av endringene er gjenstand for offentlig debatt, før stortinget fatter beslutninger.

Rett utskrift:

www.regjeringen.no.